

Straks ook grutto in Armagnacsaus?

Stop de jacht op weidevogels!

Het Middellandse Zeegebied is een waar kerkhof voor trekvogels. Jaarlijks worden er tientallen miljoenen trekvogels illegaal gedood in de landen rondom de Middellandse Zee. Het dodelijkste Europese land is Italië waar naar schatting 5,7 miljoen trekvogels worden gedood. Maar ook de eilandstaten Cyprus en Malta vormen een gevaar. Ze vormen een 'bottleneck' voor veel trekvogels en de vogels zijn dan een gemakkelijk doelwit.

De Franse regering overweegt zelfs om de jacht op de grutto per 2020 opnieuw toe te staan, terwijl we in Nederland juist miljoenen uittrekken om de weidevogelpopulatie te versterken. Daarnaast spannen boeren en vogelliefhebbers zich in om zoveel mogelijk jongen groot te brengen. Dan is het extra zuur als diezelfde vogels enkele honderden kilometers verderop uit de lucht worden geschoten en vervolgens op het bord belanden.

Papieren werkelijkheid

De Europese Commissie heeft al in 1979 de Vogelrichtlijn aangenomen. Deze richtlijn moet alle vogelsoorten binnen de grenzen van de Europese Unie beschermen tegen de jacht en het verlies van leefgebied. Aanvullend hierop werd in 1992 de Habitatrichtlijn vastgesteld die de biologische diversiteit binnen de Europese Unie moet waarborgen.

Helaas is dit vooral een papieren werkelijkheid. De Europese richtlijnen hebben wel gezorgd voor een aanscherping van de jachtwetten in veel Zuid-Europese landen. Veel landen krijgen echter een uitzondering om toch op bepaalde soorten te mogen jagen. Het probleem ligt verder vooral bij de handhaving van de Europese richtlijnen.

Sterke jachtlobby

De jachtlobby in bijvoorbeeld Frankrijk en Italië is erg sterk. De jacht op (weide)vogels voor de sport en consumptie heeft een eeuwenoude geschiedenis en is traditioneel vervlochten met de identiteit van het platteland. Jaarlijks trekken er naar schatting 1 miljoen Franse en 750.000 Italiaanse jagers de velden, weilanden en bossen in om vogels te schieten.

Het beperken of verbieden van de jacht staat in deze landen niet hoog op de politieke agenda, omdat partijen bang zijn om kiezers op het platteland te verliezen. Onlangs

heeft de Franse president Macron zelfs besloten het aantal vogelsoorten waarop geschoten mag worden uit te breiden en de prijs van een jachtakte te verlagen.

Ortolaan in Armagnacsaus, een delicatessen

In Frankrijk mag nog steeds volop gejaagd worden op kieviten, wulpen, scholeksters, tureluurs en kemphanen. Geregeld knippen de Franse autoriteiten een oogje dicht, waardoor Europese regels worden genegeerd. Neem nu de ortolaan. Een agrarisch zangvogeltje dat al sinds 1999 niet meer mag worden bejaagd. Toch worden er jaarlijks nog 50.000 illegaal gedood. Het zangvogeltje wordt gelokt en gevangen, om vervolgens een maand lang in het donker te worden vetgemest en ze tot slot te verdrinken in Armagnac.

Volgens officiële cijfers werden er in 2004 naar schatting tussen de 500.000 en 1 miljoen kievieten geschoten in Europa. Weide- en boerenlandvogels belanden nog steeds als een delicatessen op de menukaart van plaatselijke restaurants in mediterrane landen.

Aanscherping van/verbod op trekvogeljacht succesvol

De belangrijkste overwinteringsgebieden van (weide)vogels liggen in Zuid-Europa en West-Afrika. Het kost trekvogels enorm veel energie om de lange tocht te maken, waardoor ze kwetsbaar zijn en een gemakkelijk doelwit vormen voor jagers. Het beschermen van overwinteringsgebieden is, naast het vergroten van de reproductie, van groot belang. De omvang van een populatie wordt immers bepaald door de balans tussen sterfte en overleving. Spanje heeft in 2014 speciale beschermde vogelreservaten ingesteld, de zogenaamde Protected Area's. Zulke jachtvrije gebieden zijn gunstig voor kwetsbare soorten.

De aanscherping of zelfs een verbod op de jacht op trekvogels is wel succesvol geweest. In het midden van de vorige eeuw (rond 1950) had de jacht invloed op de sterfte onder weidevogels. In Frankrijk werden in bepaalde jaren naar schatting 1,3 miljoen kieviten geschoten. Meer dan de helft van de kieviten stierf destijds door de jacht.

Over de exacte aantallen grutto's die jaarlijks in Frankrijk werden geschoten voordat het verbod in 2008 van kracht werd, be-

staat veel onduidelijkheid. Officiële cijfers variëren van 200 per jaar tot 4000-6000 per jaar, oplopend tot zelfs 13000 per jaar. Over illegale (bij)vangsten zijn al helemaal geen gegevens bekend.

Toch zijn onderzoekers het er over eens dat de jacht in Zuid-Europa een kleine, maar significante, negatieve rol speelt bij de overleving van de soort.

Neem een voorbeeld aan de Friezen!

Er is veel discussie over het exacte aantal vogels dat legaal en illegaal geschoten

wordt, maar het belangrijkste hierbij is dat er nog steeds jacht is op beschermde soorten. Elke grutto of kievit die geschoten wordt, is er één te veel. De uitzonderingen op de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen moeten worden beperkt. Het is zeer demotiverend als er in landen als Nederland en België veel geld en energie wordt gestoken in het treffen van maatregelen ter bescherming van (weide)vogels, als diezelfde vogels over de grens vervolgens uit de lucht worden geschoten. De jacht op beschermde (weide)vogels - hoe diep die ook verbonden is met tradities - is niet meer van deze tijd.

Franse en Italiaanse jagers kunnen een voorbeeld nemen aan de Friezen. De Friese traditie van het 'lijpaaisykjen' heeft zich na het verbod op het rapen van kievitseieren ook aangepast. Het eerste ei komt niet meer naar de Commissaris van de Koning, maar de Commissaris van de Koning komt naar het ei toe! Kip in Armagnacsaus is vast even smakelijk!

Tekst: Hendrik Tamsma

STOP JACHT OP WEIDEVOGELS

De Bond Friese VogelWachten (BFVW) eist een definitief Europees jachtverbod op weidevogels!

Om het Europees Parlement te laten weten dat de jacht op weidevogels verboden moet worden, is de BFVW een online petitie gestart. Teken ook en STOP de moord op weidevogels via: weidevogels.petities.nl

Op 1 maart 2019 overhandigen we zoveel mogelijk handtekeningen aan Jan Huitema, Fries Europees Parlementslid voor Nederland.

De Franse regering overweegt om de jacht op de grutto per 2020 opnieuw toe te staan. (Foto: Henk Dikkers)

Bronnen

Bos, D. 2010. Bescherming van weidevogels tijdens trek en overwintering. Kenniscentrum Weidevogels, Heiloo. A&W rapport 1496, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Feanwâlden.
Birdlife International, The Killing. Unlawfully shot, trapped or glued.
Brochet, A. e.a. 'Preliminary assessment of the scope and scale of illegal killing and taking of birds in the Mediterranean', Bird Conservation International (2016) 26:1 – 28.
Giesen, Pieter. 'Het eten van de ortolaan: echt lekker maar ook barbaars'. <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/het-eten-van-de-ortolaan-echt-lekker-maar-ook-barbaars--b2f79cc2/> (geraadpleegd 26-10-2018).
Hirschfeld, A. & A. Heyd 2005. Mortality of migratory birds caused by hunting in Europe: bag statistics and proposals for the conservation of birds and animal welfare. Ber. Vogelschutz 42: 47-74.
Redactie Vogelbescherming Nederland, 'Franse jacht op grutto en wulp'. <https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/franse-jacht-op-grutto-en-wulp> (geraadpleegd 28-10-2018).
Vermaas, Peter. 'Opstappen milieu-minister is nieuwe klap voor Macron'. <https://www.nrc.nl/nieuws/2018/08/28/franse-minister-hulot-het-milieugezicht-van-macron-stapt-op-a1614432> (geraadpleegd 2-9-2018).